

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie ze skargi P. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Białymstoku w sprawie o sygn. II AKz 200/21,

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2022 r.:

- 1. nie uwzględnia wniosku skarżącego P. K. o wyznaczenie obrońcy z urzędu;**
- 2. pozostawia skargę bez rozpoznania;**
- 3. pozostawia wniosek skarżącego o zwolnienie od opłaty bez rozpoznania;**
- 4. zwalnia skarżącego od wydatków niniejszego postępowania, obciążając nimi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Pismem z 16 sierpnia 2022 r. P. K. (dalej: „skarżący”), wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: „skarga na przewlekłość”), przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie II AKz 200/21.

Skarżący wniósł ponadto o zlecenie Sądowi prowadzącemu postępowanie odpowiednich czynności oraz o zasądzenie na jego rzecz odpowiedniej sumy pieniężnej z powodu przewlekłości w wysokości od 2000 zł do 20 000 zł.

Skarżący wniósł również o zwolnienie go od wszelkich kosztów związanych ze złożeniem skargi.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że złożył zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Białymstoku i następnie otrzymał postanowienie tego Sądu z 5 sierpnia 2021 r., w przedmiocie sprostowania omyłki pisarskiej. Nie otrzymał zaś postanowienia Sądu Apelacyjnego z 14 czerwca 2021 r.

Skarżący w osobnym piśmie z 16 sierpnia 2022 r. złożył wniosek o przyznanie mu obrońcy z urzędu w związku ze skargą na przewlekłość postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę, jako niedopuszczalną, należy pozostawić bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania” lub „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy doszło do przewlekłości postępowania, przez co naruszono jej prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Natomiast z treści art. 5 ust. 1 u.s.p.p. wynika, że skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy nastąpiła przewlekłość postępowania wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Należy przy tym podkreślić, że skarga na przewlekłość postępowania stanowi przede wszystkim mechanizm dyscyplinujący organy szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości, mający zapewnić sprawne rozpoznanie sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora oraz w postępowaniu sądowym. Funkcja ta traci rację bytu

w odniesieniu do postępowań już zakończonych, co koresponduje z wymogiem określonym w powołanym przepisie art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 marca 2021 r., I NSP 12/21).

Jak wynika z powyższego, skarga na przewlekłość postępowania, będąca instrumentem mającym na celu stwierdzenie, czy doszło do uchybień w niezwłocznym rozpoznawaniu sprawy, jest dopuszczalna jedynie w toku postępowania w sprawie – do momentu jego prawomocnego zakończenia. Tym samym skarga na przewlekłość postępowania wniesiona już po jego prawomocnym zakończeniu nie może odnieść tego skutku.

Przenosząc powyższe uwagi na realia przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że w skutek zażalenia skarżącego na zarządzenie w przedmiocie zwrotu jego wniosku o wznowienie postępowania wydane zostało postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 14 czerwca 2021 r., II AKz 200/21. Z dniem wydania stało się ono prawomocne, nie przysługuje bowiem od niego żaden środek zaskarżenia (art. 426 § 1 k.p.k.).

Skarżący wniósł skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania w piśmie datowanym na 16 sierpnia 2022 r. (data nadania 23 sierpnia 2022 r.), a zatem już po wydaniu w dniu 14 czerwca 2021 r. ww. postanowienia z 14 czerwca 2021 r., a także po wydaniu postanowienia z 5 sierpnia 2021 r. w przedmiocie sprostowania omyłki pisarskiej w postanowieniu z 14 czerwca 2021 r.

Z uwagi na powyższe, skargę na przewlekłość P. K., stosownie do art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, należało pozostawić bez rozpoznania.

W konsekwencji, również wniosek skarżącego o zwolnienie od opłaty stałej od skargi na przewlekłość, jako bezprzedmiotowy należało pozostawić bez rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 6 grudnia 2011 r., KSP 11/11; 30 czerwca 2021 r., I NSP 40/21).

Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku skarżącego w przedmiocie wyznaczenia obrońcy z urzędu, celem reprezentowania w postępowaniu ze skargi na przewlekłość, z uwagi na bezprzedmiotowość żądania. Sąd Najwyższy podziela pogląd wyrażony w orzecznictwie, że niedopuszczalność czynności z mocy ustawy,

stanowi niezależną przesłankę od określonych w art. 78 § 1 k.p.k., do odmowy ustanowienia obrońcy z urzędu (postanowienia Sądu Najwyższego z: 21 czerwca 1996 r., V KZ 19/96; 30 czerwca 2021 r., I NSP 40/21). Z uwagi na to, że skarżący nie ma możliwości zarobkowania w związku z pozbawieniem wolności, Sąd Najwyższy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, zwolnił go od wydatków niniejszego postępowania.

[as]